

VLIZINE

jrg. 4, nr. 2-3 (februari-maart 2003)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys

Reacties naar jan.seys@vliz.be

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om u uit te schrijven, stuur een e-mail naar info@vliz.be met in de subjectline: "unsubscribe VLIZINE". Inschrijven op dezelfde manier met vermelding: "subscribe VLIZINE". Archieven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

1. Kalender

- 1.1. Zwin feestzitting stevent af op recordopkomst
- 1.2. 'Kustnatuurparken' aangekondigd n.a.v. bezoek Prins Laurent aan het Vlaams Instituut voor de Zee
- 1.3. Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen in volle groei
- 1.4. Hoe proper willen we onze stranden?
- 1.5. De rol van fundamenteel onderzoek in het beheer van estuaria en kustgebieden: een ECSA-ERF symposium

2. Publicaties

- 2.1. Juridische inventarisatie van de kustzone in België
- 2.2. Scheepswrakken in woord en beeld
- 2.3. Natuur- en Milieueducatie aan de Vlaamse kust: een overzicht
- 2.4. Het Noordzeeloket: dé informatieve site over beleid en regelgeving in Nederlandse zoute wateren

3. Vacatures/beurzen/fondsen

- 3.1. Postdoc gezocht voor Europees project over impact mariene zand- en grindwinning
- 3.2. Onderzoek naar populatiestructuur van Antarctische vissoorten: een vacature
- 3.3. NIOO-CEMO zoekt doctor met interesse in microbiële ecologie van brak- en zoutwatersystemen
- 3.4. Luxemburgse onderzoeksinstituten werft diatomeeënkenner en ecooloog aan
- 3.5. Tweejaarlijkse prijs van 12.500 EUR voor originele studie over medische toepassingen van de zee en haar rijkdommen

4. Varia

- 4.1. De naweeën van de olieramp met de Tricolor
- 4.2. Moet er nog zand zijn? Het MAREBASSE-project
- 4.3. Van het zeezoogdierenfront: twee zeehonden door ziekte omgekomen
- 4.4. Home Fabiola in zeeverende duinen Oostende wordt afgebroken
- 4.5. Doctoraatsverdedigingen e.a.

5. Vraagbaak de 'Zeeloods'

1.1. ZWIN FEESTZITTING STEVENT AF OP RECORDOPKOMST

Daar mogen we niet ontbreken. Zo redeneerden kennelijk heel wat mensen bij het ontvangen van een uitnodiging voor de feestzitting 'Het Zwin: van gisteren naar morgen', die ter afsluiting van het jubileumjaar 50 jaar Zwin door het Zwin en het Vlaams Instituut voor de Zee wordt georganiseerd. Voor deze zitting, die plaatsgrijpt op vrijdag 21 maart 2003 van 13u30 tot 18u in het Cultuurcentrum Scharpoord (Knokke-Heist), schreven zich tot op vandaag niet minder dan 280 mensen in. Het belooft dan ook een boeiende en gezellige namiddag te worden met negen prominente sprekers, die elk op hun manier zullen schetsen wat het Zwin voor hen betekent. Eén van de blikvangers is ongetwijfeld conservator Guido Burggraeve, die na een loopbaan van meer dan 32 jaar, het Zwin ambtshalve vaarwel zegt en dit doet door het publiek te entertainen met anecdotes uit het rijk gevulde Zwinverleden. Voor het volledige programma en praktische schikkingen, zie: <http://www.vliz.be/NL/intro.htm>.

1.2. 'KUSTNATUURPARKEN' AANGEKONDIGD N.A.V. BEZOEK PRINS LAURENT AAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

Het is alom bekend dat ZKH Prins Laurent zich inzet voor een menswaardige en diervriendelijke samenleving. Om zich te informeren omtrent de huidige stand van zaken en de toekomstplannen betreffende de instelling van marien beschermde gebieden, brachten de prins en diens stichting op vrijdag 7 maart jl. een informeel bezoek aan het Vlaams Instituut voor de Zee en het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer te Oostende, en dit in het bijzijn van heel wat andere prominenten. Die dag leverde alvast een consensus op bij de aanwezige leefmilieuministers Dua en Tavernier (resp. bevoegd op land en op zee) dat er op korte termijn werk moet worden gemaakt van de afbakening van 'kustnatuurparken'. Zo willen beide excellenties over de artificiële laagwaterlijngrens heen, groene assen behouden en versterken waar dat nog kan (Westhoek – De Panne, Zeeberm- en Ter Yde duinen – Oostduinkerke, IJzermonding – Nieuwpoort, Zwin/Zwinduinen – Knokke-Heist), in gemeenschappelijk beheerde integrale kustnatuurparken. Hoewel het begrip 'natuurpark' momenteel geen rechtsgrond heeft, geeft het als concept duidelijk aan waarover het gaat. Naar het voorbeeld van andere Europese 'nationale parken', kunnen deze kustnatuurparken immers maximale speelruimte laten voor initiatieven en functies die willen meewerken aan en rechtstreeks belang hebben bij een groene en gezonde leefomgeving, zoals toerisme, recreatie, woonfunctie, kustverdediging, visserij, e.a., maar zullen andere storende activiteiten zo veel mogelijk worden gebannen. Voor het beheer wordt dan ook maximaal overleg nagestreefd.

1.3. JONGERENCONTACTDAG MARIENE WETENSCHAPPEN IN VOLLE GROEI

Vlaanderen heeft een traditie om jaarlijks jonge zee- en kustonderzoekers samen te brengen ter gelegenheid van een zogenaamde Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen. Dit initiatief, in het leven geroepen door het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO, sinds 2000 opgeslorpt in het VLIZ), was op vrijdag 28 februari reeds aan zijn derde VLIZ editie toe. Het werd een fel bijgewoond gebeuren (115 inschrijvingen) met 8 voordrachten door jonge onderzoekers, demonstraties van databanken (VLIZ initiatieven, IDOD databank, taxonomische databank UGent), een uitgebreide, gejureerde postersessie en veel kans tot onderling contact. Veel aandacht ging overigens ook naar een grote variatie in onderwerpen en disciplines, zowel kustgebonden als puur marien, om zo het interdisciplinair werken een duwtje in de rug te geven.

Om nog beter aan te sluiten bij wat leeft onder de onderzoekers, werd door middel van een invulformulier tevens gepolst naar de toekomstwensen van het aanwezige publiek. We leerden hieruit dat de meerderheid van de ondervraagden:

- zowel de aangehouden frequentie en duur (jaarlijks één volle dag), als de plaats (Provinciehuis Boeverbos, Brugge) prima vinden
- alle huidige onderdelen van het programma als positief ervaren, met als uitschieters de 'voordracht door een meer ervaren onderzoeker recht uit het leven gegrepen', de data-demonstraties en de postersessie
- de postersessie te lang duurt (2 uur)
- misschien moet overwogen worden om meer voordrachten te brengen, die korter duren en in parallel-sessies per thema (maar interdisciplinair) worden gebracht
- er nog meer interactie moet komen (bv. vragen na voordrachten)

We geven ook nog graag mee dat volgende onderzoekers op 28 februari werden bekroond met de prijs voor de:

Beste poster (vakjury):

1. Stevens M., J. Maes, B. Van Asten & F. Ollevier

Resource utilization by fishes on a brackish water mudflat

2. Guelinckx J., J. Maes, L. De Brabandere, F. Ollevier & F. Dehairs

Migration of juvenile herring and sprat between the North Sea and the Schelde Estuary proved by stable C and N isotopes

3. Sevenant A., R. Samson, H. Verbeeck, N. Vanermen, L. Wackenier & R. Lemeur

Quantitative estimation of the contribution of the vegetation to the evapotranspiration of wet dune slacks

Beste poster (publiek):

1. ECOMAMA first year students 2001-2002, V. Mubiana & N. Beenaerts

Flux'n stock around the clock: a 24-h survey of carbon and nutrient dynamics in the Spuikom lagoon (Ostend, Belgium)

2. Guelinckx J., J. Maes, L. De Brabandere, F. Ollevier & F. Dehairs

Migration of juvenile herring and sprat between the North Sea and the Schelde Estuary proved by stable C and N isotopes

3. Delgado Blanco M.R., T. De Mulder, R. Banasiak, M. Willems, R. Verhoeven & J. Monbaliu.

Fundamental aspects related to sediment transport in sandy coasts

VLIZ Aanmoedigingsprijzen Mariene Wetenschappen 2002 (ex-aequo):

1. Sarah Collin (VUB)

Mangroven in Oost-Godavaridelta (Andhra Pradesh, India): etnobotanisch belang en relatie tot de visserij

2. Valérie Lehouck (UGent)

Spatio-temporele distributie van mieren (Hymenoptera: Formicidae) in duingraslanden, met bijzondere aandacht voor plant-mier interacties

VLIZ North Sea Award 2002:

1. Jan Geert Hiddink (University of Wales, Bangor)

The adaptive value of migrations for the bivalve *Macoma balthica*

1.4. HOE PROPER WILLEN WE ONZE STRANDEN?

Iedereen is het erover eens dat plastic en andere kunststoffen afval op stranden ongewenst zijn en zo goed en zo kwaad mogelijk dienen te worden opgeruimd. En ook voor aangespoelde olie luidt de boodschap: zo snel mogelijk verwijderen. Maar wat met de tonnen natuurlijk, organisch materiaal (wieren, schelpjes, dode vogels, e.a.) bij elke vloed aangebracht door de zee? Zijn die werkelijk zo storend of moeten ze veeleer worden beschouwd als een van oudsher natuurlijk onderdeel van onze stranden, waartussen tal van wandelaars – jong en oud – geïnteresseerd op zoek kunnen gaan naar leuke en merkwaardige vondsten?

Feit is dat een meerderheid van de Vlaamse kustgemeenten dezer dagen hun uiterste best doen om hun stranden 'proper' te houden door aselectief alles wat geen zand is machinaal te verwijderen en als bulkafval af te voeren. De gemeenten doen dit met de beste bedoelingen om de strandtoerist tevreden te stellen, maar is dit wel wat elke strandwandelaar wil? Zijn er geen betere methoden om het echt hinderlijke kunstmatige afval op te halen, zonder daarom een massa natuurlijk organisch materiaal als een soort ballast mee te verwijderen? Of willen we moeite noch geld sparen om onze zandstranden te herleiden tot steriele zandbakken? Dat dit kan, desnoods met gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen (<http://www.beach-trotters.com/ing/productos/limpia-playas.htm#faq>), is overigens niet uit de lucht gegrepen...

Om de gemeenten hierin bij te staan organiseren het coördinatiepunt GBKG en het VLIZ - op vraag van de taakgroep Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden (GBKG) - op 7 mei 2003 voor de kustgemeenten een informatiemoment over strandreiniging. Bedoeling is het waarom en de voordelen van een meer selectieve reiniging te belichten. Op dit informatiemoment zal ook een brochure over strandreiniging met nuttige achtergrondinformatie worden voorgesteld.

1.5. DE ROL VAN FUNDAMENTEEL ONDERZOEK IN HET BEHEER VAN ESTUARIA EN KUSTGEBIEDEN: EEN ECSA-ERF SYMPOSIUM

Rond deze centrale vraag organiseren de Estuarine and Coastal Science Association (ECSA), de Estuarine Research Federation (ERF), de universiteit van Sonora en CIAD van 28 april tot en met 2 mei 2003 een internationaal symposium in het Mexicaanse San Carlos. Tijdens drie dagen van mondelinge voordrachten en posterpresentaties komen heel wat fundamenteel-wetenschappelijke vragen en thema's aan bod ('System research', 'System theory and practice', 'Functioning of systems', 'System responses to fresh water pulses', 'Environmental change', 'Modelling reality', 'Decision

Making' en 'Aquaculture and fisheries'). Daarna volgen nog verschillende workshopsessies die zowel theoretische als praktische aspecten van kustzonebeheer belichten en nader ingaan op de ECSA/ERF transatlantische onderzoeksnoten. Meer informatie via: <http://www.ecsa.ac.uk> of <http://www.erf.org>.

2.1. JURIDISCHE INVENTARISATIE VAN DE KUSTZONE IN BELGIË

In opdracht van de afdeling Waterwegen Kust van de administratie Waterwegen en Zeewezen (WWK-AWZ), voerde het Gentse Maritiem Instituut een studie uit, waarbij een overzicht wordt gegeven van alle belangrijke wetgeving met betrekking tot de Belgische kustzone (zowel land- als mariene deel) en het geïntegreerd beheer ervan. Deze opdracht kadert in de uitvoering van de Aanbeveling van het Europese Parlement en de Raad van 30 mei 2002, betreffende de uitvoering van een geïntegreerd beheer van de kustgebieden. De juridische inventarisatie sluit af eind januari 2002 en geeft een zo volledig mogelijk beeld van zowel specifieke wetgeving van toepassing op de kust, als van wetten met belangrijke repercussies op deze zone. Daarnaast behandelt dit document de ingewikkelde bevoegdheidsverdeling in de Belgische kustzone tussen de federale overheid en het Vlaamse Gewest en geeft het een opsomming van de verschillende bevoegde diensten per functie. Geïnteresseerden kunnen dit waardevolle document gratis verkrijgen via: <http://www.vlaanderen.be/> (kies 'publicaties', vervolgens 'waterinfrastructuur').

2.2. SCHEEPSWRAKKEN IN WOORD EN BEELD

Ze blijven tot de verbeelding spreken: de duizenden wrakken van schepen en vliegtuigen die de Noordzeebodem als laatste rustplaats 'bewonen'. Geen wonder dat ook het Vlaams Instituut voor de Zee reeds de nodige aandacht besteedde aan dit thema (cf. VLIZ Nieuwsbrief 2: http://www.vliz.be/docs/Nieuwsbrief/09_wrakken_n2_2001.pdf) en dat er tal van interessante websites en boeken over dit onderwerp bestaan. Eén site en één nieuw boek willen we u alvast niet onthouden:

De 'wrakkensite' (<http://users.pandora.be/tree/wrecksite>), ontsproten uit de Nederlandstalige Liga voor Onderwater Sport en Onderzoek NELOS, geeft een massa informatie over Noordzeewrakken. Overzichtelijke kaarten geven de ligging weer van meer dan 2300 wrakken, je kunt m.b.v. zoekmachines wrakken op naam opzoeken of op lengte, datum of ligging en meer dan 850 foto's illustreren het geheel heel aanschouwelijk. Neem zelf een kijkje!

En eind mei – ter gelegenheid van een tentoonstelling van 22 tot en met 25 mei in de Terminuszaal van het station van Oostende – komt een nieuw boek op de markt van de hand van maritiem archeoloog Tomas Termote, getiteld: 'S.M.S. Prangenhof: De Vorpostenflottille Flandern 1914-1918 aan de hand van professionele berging en maritiem archeologisch onderzoek'. In dit 180 blz. tellende werk krijgt de lezer een volledig overzicht van de eerste ontdekking van de Prangenhof in de troebele wateren van de Vlaamse Banken, de hefoperatie en verwijdering ten behoeve van de verdieping van de vaargeul, het deponeren en ontmantelen van het wrak op de Cockerillkaai te Oostende en het archeologisch onderzoek. Daarnaast wil de auteur ook het verhaal brengen van de weinig bekende Vorpostenvloot aan onze kust en van het leven van de matrozen die deze bemanden. Wie interesse vertoont voor de tentoonstelling of het boek, kan terecht bij de Association for Battlefield Archaeology in Flanders, A. Vermanderestraat 15, B-8830 Hoogdele, Fax: +32/(0)51 22 27 85; <http://www.battlefield-archaeology.be>).

2.3. NATUUR- EN MILIEUEDUCATIE AAN DE VLAAMSE KUST: EEN OVERZICHT

Het volledige aanbod inzake natuur- en milieueducatie aan de Vlaamse kust is nu gebundeld in een mooie en overzichtelijke brochure. Wandelingen, fietstochten, cursussen en vorming, veldwerkactiviteiten, bezoekerscentra, aanbod Week van de Zee, nuttige adressen, enz... Het staat er allemaal in! Deze brochure, uitgegeven in opdracht van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen, werd gerealiseerd door de Provinciedienst natuur- en milieueducatie in samenwerking met Horizon Educatief vzw en de milieudiensten van de kustgemeenten. Voor meer inlichtingen: Provincie West-Vlaanderen, Dienst Natuur- en Milieueducatie, Tel.: 050 40 32 81, Fax: 050 40 34 03, E-mail: nme@west-vlaanderen.be.

2.4. HET NOORDZEELOKET: DÉ INFORMATIEVE SITE OVER BELEID EN REGELGEVING IN NEDERLANDSE ZOUTE WATEREN

Een kanjer van een website! Het Noordzeeloket bestond reeds als een telefoonlijn, waarop (Nederlandse) burgers, beleidslui en gebruikers terecht konden met al hun vragen over wat wel en niet mogelijk is op de Noordzee. Nu heeft de initiatiefnemer, het Interdepartementale Directeuren Overleg Noordzee-aangelegenheden (IDON), deze service uitgebreid met een portaalsite waarop een schat aan bestuurlijke en juridische informatie over de Noordzee is terug te vinden: <http://www.noordzeeloket.nl>. De informatie is zeer ordelijk samengebracht onder vier hoofdrubrieken: (1) Beleid en regelgeving; (2) Activiteiten op zee; (3) Natuur en ruimte; (4) Overheden en organisaties. De site maakt de geïnteresseerde lezer/surfer wegwijst in het doolhof van wetten, actieplannen en organisaties, die de Noordzee als hun actiedomein hebben. U kunt er o.a. de Beheersvisie 2010 downloaden (een integrale visie op de Noordzee opgemaakt met de medewerking van tien ministeries n.a.v. de toenemende druk op de zee), info vinden over nationale, Europese en internationale regelgevingen, relevante beleidsdocumenten en wetten m.b.t. de hoofdactiviteiten raadplegen of meer vernemen omtrent de belangrijkste betrokken overheden en organisaties.

3.1. POSTDOC GEZOCHT VOOR EUROPEES PROJECT OVER IMPACT MARIENE ZAND- EN GRINDWINNING

EUMARSAND is een Europees project dat de draagwijdte van de mariene zand- en grindwinning wil evalueren, in een consortium van negen Europese instellingen (<http://www.azti.es/EUMARSAND/eumarsand.htm>). Ter ondersteuning van het luik 'Resource prospecting' zoekt het Renard Centre of Marine Geology van de Universiteit Gent een postdoc met een stevige kennis van sedimentologie en morfodynamica. Bedoeling is het gebruik van geo-acoustische technieken te helpen optimaliseren en te valideren voor wat de mariene aggregaat extractie en de impact op het milieu betreft. Meer info over Training Network Programmes vindt u op <http://www.cordis.lu/improving/fellowships/infopack.htm>. Sollicitaties dienen te worden overgemaakt vóór 30 april 2003 via de EUMARSAND website (zie hoger). Verdere achtergrondinformatie kan tevens worden bekomen bij Vera Van Lancker (Tel.: 09 264 45 89, e-mail: Vera.VanLancker@rug.ac.be).

3.2. ONDERZOEK NAAR POPULATIESTRUCTUUR VAN ANTARCTISCHE VISSOORTEN: EEN VACATURE

Het Laboratorium voor Aquatische Ecologie van de Katholieke Universiteit Leuven start een nieuw onderzoeksproject naar de metapopulatiestructuur van Antarctische vissoorten. Hiervoor wil men een licentiaat biologie of ingenieur toegepaste biologische wetenschappen aantrekken voor een periode van drie jaar, die bereid is op het onderwerp te doctoreren (en een IWT specialisatiebeurs aan te vragen), interesse vertoont voor visbiologie en polaire ecosystemen en bereid is tot langdurige staalnamecampagnes onder extreme (zuidpool)omstandigheden. Geïnteresseerde kandidaten worden verzocht z.s.m. hun sollicitatie en curriculum op te sturen naar: prof. Filip Volckaert, Laboratorium voor Aquatische Ecologie, Ch. De Bériotstraat 32, B-3000 Leuven. Bijkomende inlichtingen kunnen worden opgevraagd op Tel.: +32/(0)16 32 39 66 of via: filip.volckaert@bio.kuleuven.ac.be, joachim.maes@bio.kuleuven.ac.be of Jeroen.VanHoudt@bio.kuleuven.ac.be

3.3. NIOO-CEMO ZOEKT DOCTOR IN DE WETENSCHAPPEN MET INTERESSE IN MICROBIËLE ECOLOGIE VAN BRAK- EN ZOUTWATERSYSTEMEN

Het Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie van het Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek (NIOO-CEMO), gevestigd te Yerseke, wil zijn departement mariene microbiologie versterken met een postdoc, gespecialiseerd in moleculaire biologie, moleculaire ecologie of microbiologie. Van de kandidaat wordt verwacht dat hij/zij een nieuwe onderzoekslijn opstart naar de functionele diversiteit van micro-organismen in kustgebieden, gebruikmakend van een moleculair-genetische benadering. Ervaring in moleculair biologische technieken is dan ook essentieel en moet blijken uit relevante publicaties in internationale tijdschriften. Daartegenover staat een tijdelijk contract voor één jaar met vooruitzichten op een vaste benoeming, en dit in een stimulerende wetenschappelijke omgeving. Verdere inlichtingen kunnen worden bekomen bij dr. Lucas Stal (Tel.: + 31/113 577300 ; e-mail: L.Stal@nioo.knaw.nl).

3.4. LUXEMBURGSE ONDERZOEKSINSTELLING WERFT DIATOMEËNKENNER EN ECOLOOG AAN

De Luxemburgse onderzoeksinstelling Centre de Recherche Public – Gabriel Lippmann zoekt twee gegadigden ter versterking van de onderzoekscel Leefmilieu en Biotechnologie. Het betreft twee tijdelijke contracten voor respectievelijk een diatomeënkenner (ervaring met gebruik van kiezelwiertjes als bio-indicator of in ecotoxicologisch werk strekt tot aanbeveling) en een ecooloog met ervaring in multivariate statistiek en mathematische modellering van aquatische

ecosystemen. Meer info en jobs op: <http://www.crppl.lu/fr/offres/offres.php3>.

3.5. TWEEJAARLIJKSE PRIJS VAN 12.500 EUR VOOR ORIGINELE STUDIE OVER MEDISCHE TOEPASSINGEN VAN DE ZEE EN HAAR RIJKDOMMEN

Een onderzoeker of onderzoeksgroep die een originele wetenschappelijke studie indient over het mariene milieu en de gezondheid van de mens in het kader van mogelijke medische toepassingen, maakt kans op deze substantiële prijs ter waarde van 12.500 (!) EUR. Deze tweejaarlijkse, internationale Prijs Dr. Delcroix wordt in 2003 reeds voor de derde maal uitgeschreven door de vzw Hydro en het VLIZ, ter aanmoediging van het medisch marien-wetenschappelijk onderzoek. Wie niet waagt, niet wint! Meer informatie over de prijs, het reglement en het deelnemingsformulier zijn te vinden op: <http://www.vliz.be/delcroix/delcroix.htm>

4.1. DE NAWEEËN VAN DE OLIERAMP MET DE TRICOLOR

De olieramp met de Tricolor beheerste wekenlang ons nieuws en terecht. Een relatief kleine hoeveelheid smurrie, vrijgekomen op 20 januari bij het overpompen van de olie uit het Tricolorwrak, leidde in geen tijd tot aan onze kust nooit eerder geziene taferelen. De volledige kust kreeg af te rekenen met op de stranden afgezette olieklonters, natuurgebieden werden zo goed en zo kwaad mogelijk beschermd tegen de aanstormende 'zwarte vloed' en tienduizend zeevogels, alleen al in België, bleven dood of verdwaasd achter...

Nu, een maand na de catastrofe, is het tijd om de wonden te likken. Er zijn nog slechts een 40-tal zeevogels in behandeling te Oostende en een even groot aantal staat klaar om vanuit de kooien op het Klein Strand (Oostende) de volgende weken te worden vrijgelaten.

Minister Tavernier kondigde aan de onkosten voor olieopruiming door de gemeentes te zullen terugbetalen, in afwachting dat de échte vervuiler hiervoor moet opdraaien. Minister Dua maakte 60.000 EUR vrij voor de opvang van met olie besmeurde vogels en bereikte een principiële goedkeuring van de Vlaamse regering voor een vernieuwd afvalbeheersplan voor de Vlaamse havens. De beschikbaarheid en het gebruik van specifieke havenontvangstinstallaties voor scheepsafvalstoffen en ladingresiduen zal zo worden geoptimaliseerd, waarbij zeeschepen zullen worden verplicht hun afval af te geven in havens.

Het aanstekelijk enthousiasme bij de vogelopvangers en de olieruimers heeft ons verder geleerd dat samenwerking en onbaatzuchtigheid tot mooie resultaten kunnen leiden. Niettemin is men het erover eens dat hier en daar nog kan worden geschaafd aan de huidige opzet, en klinkt in de wandelgangen de roep om vanuit de opgedane ervaring te werken aan een geoptimaliseerd rampenplan. Extra aandacht voor de effecten van olie op natuur- en toeristische waarden op de kustlijn, en een verfijning van de methodiek en coördinatie van de vogelopvang horen daar zeker bij.

Tenslotte mochten we vanwege het Vogelopvangcentrum Oostende en Vogelbescherming Vlaanderen nu reeds aankondigen dat op 10 mei een actie zal worden georganiseerd om de meer dan 2000 vrijwilligers, sponsors en medewerkers in de bloemetjes te zetten!

4.2. MOET ER NOG ZAND ZIJN? HET MAREBASSE PROJECT

Wetenschappelijk onderzoek is onmisbaar bij het sturen van een duurzaam beheer van de Noordzee. Hiertoe lanceerde het Federale Wetenschapsbeleid (DWTC) zijn Plan ter Ondersteuning voor een Duurzame Ontwikkeling (PODO), dat in 2002 zijn tweede fase inging (zie: <http://www.vliz.be/Vmdcdata/imis2/Project.php?show=html&proid=1075> en <http://www.belspo.be>). In het kader van dit PODO II programma loopt er momenteel een 4-jarig onderzoeksproject over het beleid, onderzoek en de budgettering van aggregaten (zand en grind) in continentale zeeën in relatie tot de eindgebruikers (MAREBASSE). Dit project wordt gedragen door het Renard Centre of Marine Geology van de Universiteit Gent (RCMG), de BMM, het Laboratorium voor Hydraulica van de KU Leuven, Magelas en de sectie Mariene Biologie van Ugent, met als coördinator dr. Vera Van Lancker. Het MAREBASSE project wil een kader opzetten voor de studie van mariene sedimenten en beheers- en beleidsvragen omtrent een duurzame exploitatie helpen beantwoorden. Dit impliceert een uitbreiding van de kennis van de sedimenten, hun verspreiding en dynamische omgeving en dit mede door gebruik te maken van state-of-the-art meettechnieken. Meer info op: <http://allserv.rug.ac.be/~vvanlancke/Marebasse>.

4.3. VAN HET ZEEZOOGDIERENFRONT: TWEE ZEEHONDEN DOOR ZIEKTE OMGEKOMEN

Dankzij de goede communicatie vanuit het Marine Animals Research & Intervention Network MARIN, en meer in het bijzonder vanwege dr. Thierry Jauniaux van de Universiteit Luik (Faculteit Diergeneeskunde, Departement Pathologie), kunnen we u regelmatig op de hoogte houden van aan de Belgische en Noord-Franse kust dood of ziek aanspoelende zeezoogdieren.

Zo overleefde een jong en sterk verzwakt vijfde Grijze zeehond het transport vanuit Duinkerke naar SeaLife Blankenberge niet. Het dier dat op 25 februari aanspoelde, bleek niet alleen sterk vermagerd, maar vertoonde ook ontstekingsverschijnselen ter hoogte van het spijsverteringsstelsel, een bronchopneumonie en door nematodewormen geparasiteerde luchtwegen. Niet veel beter verging het de zeehond die op 5 februari levend op het strand werd aangetroffen en een week later stierf in SeaLife, ten gevolge van een virale aandoening.

4.4. HOME FABIOLA IN ZEEWERENDE DUINEN OOSTENDE WORDT AFGEBROKEN

Op dinsdag 11 maart jongstleden werd het officiële startsein gegeven voor de afbraak van het voormalige Home Fabiola, in opdracht van de afdeling Waterwegen Kust van de administratie Waterwegen en Zeewezen. Het pand gelegen op het duin ter hoogte van de grens Oostende-Bredene, werd begin de jaren '60 gebouwd door het departement Landsverdediging als 'paviljoen voor zeelucht- en zeewaterkuren' en in de zeventiger jaren omgevormd tot polykliniek. Later verloor het zijn helende functie. Home Fabiola staat dan ook reeds geruime tijd leeg zonder enige bestemming. Bovendien strookte de aanwezigheid niet in de bestemming Natuurgebied, die door het gewestplan Oostende-Middenkust was weerhouden, en paste het niet in het landschap 'De omgeving van het Fort Napoleon', beschermd bij Koninklijk Besluit van 6 juli 1976.

Na de slopings- en opruimingswerken van het volledige gebouw en van de pijpleiding naar de laagwaterlijn zal het duinengebied op een natuurtechnisch verantwoorde manier worden hersteld. Men hoopt alles rond te krijgen tegen eind maart, om minimale verstoring teweeg te brengen voor de aanwezige vogelstand. De afbraak van Home Fabiola wordt gezien als een belangrijke stap in de concrete realisatie van een duurzame gebiedsvisie voor het duinengebied tussen Oostende en De Haan.

4.5. DOCTORAATSVERDEDIGINGEN e.a.

We zouden het erg op prijs stellen als alle onderzoekers die de datum van hun verdediging reeds kennen, of postuum het resultaat van de verdediging willen kenbaar maken, dit zouden laten weten aan jan.seys@vliz.be

- **Karine Van Doninck** verdedigde op vrijdag 28 februari met succes haar doctoraal proefschrift aan de Vrije Universiteit Brussel. De titel van haar werk luidde: 'Evolutionary ecology and genetics of the asexual darwinulid ostracods'. Promotor was prof. dr. M. Volders, copromotor prof. dr. K. Martens (KBIN). Proficiat, Karine!
- En op vrijdag 28 maart is het de beurt aan **Kris Hostens**, om zijn doctoraat publiekelijk te verdedigen aan de Universiteit Gent. Promotor van het werk 'De demersale vis- en macro-invertebraten gemeenschappen van de Westerschelde en Oosterschelde estuaria' is prof. dr. Magda Vincx, copromotoren zijn prof. dr. Jan Mees en prof. dr. Carlo Heip. We wensen Kris alvast veel succes toe.

5. VRAAGBAAK DE 'ZEELOODS'

Via deze rubriek kan iedereen oproepen lanceren voor samenwerking, gezamenlijk gebruik van materiaal, vraag naar levende en andere monsters, enz. De informatie dient gestuurd te worden naar Jan Seys. We nemen het bericht op in de vraagbaak van één van de volgende VLIZINES.

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt.

Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2001 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website (<http://www.vliz.be>)

VLIZ

Vlaams Instituut voor de Zee vzw

Flanders Marine Institute

Vismijn Pakhuizen 45-52 - B-8400 Oostende, Belgium

Tel. +32/(0)59 34 21 30

Fax +32/(0)59 34 21 31

<http://www.vliz.be>